

Teorie II

Jak jsem byl pravil několikrát na hodině, podmínkou ukončení předmětu je zaslání eseje/úvahy/analýzy v rozsahu 3-5 stran (tj. 5400-9000 znaků).

Můžete napsat vysloveně teoretickou úvahu opírající se o texty, které jsme četli (nebo i další – viz níže), nebo definice a úvahy o tragédii, jimiž jsme se zabývali, vztáhnout k současnému divadlu, dramatu...

Texty přijímám emailem nejpozději, ale opravdu **nejpozději do 5.února 2010.**

Jako inspirace několik citátů (není nutno užít, ale doporučuju ☺, aspoň ke zvážení...)

Walter Benjamin: *O původu německé truchlohry* (česky in W.Benjamin: Dílo a jeho zdroj,

„Smrtí Sokratovou se zrodilo mučednické drama jakožto parodie na tragédii. A jak tomu často bývá, ohlašuje parodie konec jedné formy.“ (s.302)

„...rozhodně však není řecká trilogie opakovatelnou ostentací, nýbrž jednorázovou obnovou tragického procesu ve vyšší instanci. Jak nasvědčuje již divadlo pod širým nebem a neopakovatelnost předvádění, odehrává se zde rozhodný výkon soudu oprostřed vesmíru.“ (s.307)

„S intrikánem vstupuje do truchlohry komičnost.“ (s. 311)

Truchlohra dosahuje svých vrcholů nikoli v dílech, jež dbají pravidel, nýbrž tam, kde připouští hravé přechody a dovoluje zaznít i veselohře, v ní přitopme. Proto vytvořili v sedmáctém století Calderón a Shakespeare významnější truchlohry než Němci, kteří nikdy nevykročili za předepsané hranice typu. (s.313)

Nemístný pojem tragédie, kterého kritika používá při pojednávání o oněch velkých truchlohách jako je Hamlet, (...) by měl být už dávno odstraněn. (...) Hamletova smrt, která má s tragičnem asi tolik společného, jako princ sám s Ajaxem, je ve své vehementní vnějškovosti typicky truchloherní. (Benjamin, s. 319)

George Steiner: *The Death of Tragedy*

„The Judaic vision sees in disaster specific moral fault or failure of understanding. The Greek tragic poets assert that the forces which shape or destroy our lives lie outside the governance of reason or justice.“ (s.6)

„Tragic drama tells us that the spheres of reason, order and justice are terribly limited and that no progress in our science or technical resources will enlarge their relevance.“ (s.8)

„After seventeenth century the writer of tragedy faces persistent conflict of ideals. Should he adopt the conventions which neo-classicism derived from Aeschylus, Sophocles and Euripides. Or should he turn to the Shakespearean tradition of open drama?“ (s.33)

Ibsen was to be the first in whom there were fulfilled ideals of tragic form which derived neither from antique nor the Shakespearean example. And before this could happen, the centre of expressive language had to shift from verse to prose.“ (s.34)

„Drama is the most social of literary forms. (...) Has European literature failed after the seventeenth century failed to produce drama because European society failed to produce audience for it?“ (s.113)

Walter Kerr: *Tragedy and Comedy*

„So far as we know, comedy has never come first. It is something like the royal twin that is born five minutes later, astonishing everyone and deeply threatening the orderly succession of the house. It is mistake of nature.“ (s.20)

„In this sense, comedy is tragedy's private diary. It records what may have been concealed, and quite properly concealed, while we are trying so desperately to maintain a social relationship with gods. In a social relationship one tries to sustain the level of one's host. One does not scratch in public, no matter how unbearable the urge to scratch may be. But to say that there is no urge to scratch would be to falsify the real sum of reality. Comedy scratches freely in order to ass the last necessary ounce of truth.“ (s.26)

Co jsme ještě mohli číst:

Walter Kerr – *Tragedy and Comedy*, Clarion Book, New York, 1968. (Walter Kerr je prostě Walter Kerr, jedna z nejvtipnějších prací o tragédii.)

George Steiner – *The Death of Tragedy*, Faber, London 1961 (jedna z klíčových knih z 60.let o nemožnosti tragédie v moderní době)

Northrop Fry – *Anatomie kritiky* (obsahuje rozsáhlou kapitolu o tragédii)

Hořínek – *Duchovní rozměr divadla aneb Vertikální přesahy*, Pražská scéna 2004 (obsahuje dvě zásadní studie o problematice křesťanské tragédie a výběr kritických analýz na inscenace duchovně a tragicky orientovaného dramatu z celého Hořínkova díla).

Oles Sus – *Metamorfózy smíchu a vzteku* (obsahuje např. studie Teorie absurdna, absurdní komika a Slawomir Mrożek, Osvobozující smích nad tratolišti krve, Evoluce satirika J.R.Picka)

Tragedy – *Vision and Form* (ed. R.W.Corrigan) (obsahuje výběr úryvků a menších studií o kdečem souvisejícím s tragédií – hrdina, maska, rytmus atp.)

Walter Benjamin – *Původ německé truchlohry* (in *Dílo a zdroj*, Odeon, Praha 1979)

Havlíčková, Margarita – *Rovnováha světa, rovnováha dramatu*, Svět a divadlo, r.2, č.5, 1991.